

Tendences nieru aizstājterapijā ar 10 gadu intervālu

*Ieva Ziediņa^{1,2}, Harijs Čerņevskis¹, Ināra Ādamsons¹,
Viktorija Kuzema¹, Aivars Pētersons¹*

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ *Iekšējīgo slimību katedra,*

² *Transplantoloģijas laboratorija*

Ievads. Pacientiem ar hronisku nieru slimību gala stadijā ir nepieciešama nieru aizstājterapija (NAT), lai saglabātu dzīvībai svarīgās nieru funkcijas. Latvijā ir pieejamas un tiek lietotas visas trīs NAT metodes – hemodialīze (HD), peritoneālā dialīze (PD) un nieru transplantācija, tomēr tendences to nodrošināšanā gadu gaitā mainās.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Analizēt un salīdzināt pacientus, kas saņēma NAT 2003. un 2013. gadā, lai novērtētu nieru aizstājterapijas tendences Latvijā. Par materiālu tika izmantoti Latvijas Nieru slimnieku reģistra dati.

Rezultāti. 2003. gadā NAT saņēma 574 pacienti jeb 249,6 pacienti uz vienu miljonu iedzīvotāju, no tiem 191 (34%) pacients tika ārstēts ar HD, 59 (10%) pacienti – ar PD un 324 (56%) pacienti dzīvoja ar funkcionējošu transplantātu. 2013. gadā NAT saņēma 961 pacients jeb 475,03 pacienti uz vienu miljonu iedzīvotāju, no tiem 355 (37%) pacienti tika ārstēti ar HD, 86 (9%) pacienti – ar PD un 520 (54%) pacienti dzīvoja ar funkcionējošu transplantātu. Salīdzinoši 2003. un 2013. gadā NAT saņēma 19 (3,3%) vs. 15 (1,5%) bērni, 96 (17%) vs. 186 (19%) 65–74 gadu veci pacienti un 10 (1,7%) vs. 105 (11%) pacienti, kas vecāki par 75 gadiem. 2003. gadā NAT tika uzsākta 109 pacientiem un 2013. gadā – 129 pacientiem. Pamatslimību klāsts, kas izraisījušas hronisku nieru slimību, ir mainījies: tikpat daudz pacientu ir ar diabētisku nefropātiju (18% vs. 17%), nieru policistozi (7,4% vs. 7%), amiloidozi (2,8% vs. 2,3%), samazinājies pacientu skaits ar hronisku glomerulonefrītu (26,6% vs. 14,7%) un hronisku intersticiālu nefrītu (18% vs. 7,8%), bet pieaudzis pacientu skaits ar hipertensīvu nefropātiju (8,3% vs. 14,7%) un neprecizētu hronisku nieru slimību (7,4% vs. 17,8%).

Secinājumi. Pacientu skaits, kam nepieciešama nieru aizstājterapija, 10 gadu laikā ir gandrīz dubultojies, bet pacientu iedalījums pēc nieru aizstājterapijas metodēm nav mainījies. Divas reizes ir samazinājies bērnu skaits, bet desmit reižu palielinājies gados vecāku (> 75 g. v.) pacientu skaits, kam nepieciešama nieru aizstājterapija. Pacientu, kas pamatslimības (diabētiska nefropātija, nieru policistoze) dēļ ilgstoši atrodas speciālistu uzraudzībā, proporcija incidento nieru aizstājterapijas pacientu vidū nav mainījusies.